

Vuorineuvos Reijo Karhinen pistäytyi tapaamassa tuttuja

Vuorineuvos Karhinen kaipaa muutosta Suomen maatalouteen

► Maatalouden kokonaiskuva on Suomessa heikko. Maataloutta johdetaan enemmän pellonlaidalta kuin pellolta.

Kari Toiviainen

Maatalouden kokonaiskuva on Suomessa heikko. Maataloutta johdetaan enemmän pellonlaidalta kuin pellolta.

Näin kovia madonlukuja luettelee Juvan Härkälästä kotoisin vuorineuvos **Reijo Karhinen**. Hän sanoo maatalousyrittäjien saavan hajanaisesti asiantuntija-apu eri lähteistä. Pro Agriat, meijerit, lihatalot, viljan ostajat, tilitoimistot ja konsultit ynnä muut tarjoavat palveluja kokoonsa nähden hajanaiselle kentälle. Neuvonta ei ole pysynyt kehityksen kelkassa.

Reijo Karhinen vieraili viime viikon tiistaina Juvan Rotaryklubin kokouksessa Partalan Kuninkaankartanossa.

Karhisen sydän kuitenkin sykkii suomalaiselle maataloudelle. Hänellä on myös entisenä OP-ryhmän pääjohtajana ollut oivallinen näkymä maatalouden tyhjeneviin taskuihin.

Sen takia tai ilmeisesti juuri sen vuoksi pääministeri **Juha Sipilä** ja maatalousministeri **Jari Leppä** antoivat runsas vuosi sitten Karhiselle tehtäväksi etsiä keinoja suomalaisen maatalouden yrittäjätulon parantamiseksi 500 miljoonalla eurolla. Maatalouden yrittäjätulo on puolittunut 2000-luvulla. Tulot tippu-neet runsaasta miljardista 400 miljoonaan euroon.

Vuorineuvos Reijo Karhinen haluaa siirtää suomalaisen maatalouden kellon uuteen aikaan. Maatalouden yrittäjätulo on 2000-luvulla puolittunut ja sen suunnan hän haluaa kääntää.

Kannattavuusvertailussa vielä 10 vuotta sitten Suomi kuului keskikastiin. Nyt se on pudonnut 28:n jäsenen vertailussa hännille sijalle 25. Karhinen teki selvitystyönsä yksin, mutta sai yli 6000 mielipidettä ja vastausta muun muassa siihen, miksi näin on annettu tapahtua.

Karhisen mielestä 500 miljoonan euron lisäys maatalouden yrittäjätuloon on mahdollinen. Se kuitenkin edellyttää muutosta, vahvaa tahtotilaa ja usean vuoden muutosohjelmaa. Hänen esittämästään aivoriihestä ensimmäinen „Yhteinen Ruokapöytä,

on jo toteutumassa. Ministeri Leppä kutsui elokuussa Karhisen vetämään ruokalan yhteistä keskustelufoorumia.

Yhteisen Ruokapöydän päähän istuutunut Reijo Karhinen pitää tärkeänä, että pöytään istuutuu ruokaketjun keskeisten osapuolten ylin johto. Siinä on kaupan, alkutuottajien, teollisuuden, ravintoloitten ja kuluttajien edustajat ministerin lisäksi. Yhteisen Ruokapöydän työ on pääsemässä nyt alkuun. Ennen kaikkea se tavoittelee rakentavampaa keskustelua ruokaketjun eri osapuolten välillä.

– Meidän pitää pystyä hahmottamaan, mihin maailma on ruoan osalta menossa. Isoja muutoksia on tapahtumassa ja meidän on yhdessä nähtävä sen suunta. Emme tee Yhteisessä Ruokapöydässä toimenpiteitä, vaan rakennamme yhteistä henkeä, näkymää siitä, miten hyvä lähtökohta meillä on tuottaa maailman parasta ruokaa niin, että kaikki ruokaketjussa voisivat paremmin, Karhinen visioi.

Karhinen sanoo, että suomalaisen alkutuotannon ympärillä on valtava määrä hallintoa, erilaisia järjestöjä ja himmeleitä. Ruokaketjussa on paljon rakenteita, organisaatioita ja toimintamalleja, jotka ovat syn-

tyneet sellaiseen Suomeen, jota ei ole enää olemassa.

– Suomalaista maataloutta valvotaan, sitä luvitetaan ja ohjataan valtavan paljon pellon laidalta tai katsomosta. Peräänkuulutetaan sitä, että minusta olisi tärkeää saada tuottajat itse henkilökohtaisesti mukaan, eikä järjestöjen kautta yhteiseen pöytään.

Suomi on maatalousviennin alisuorittaja.

Karhinen on selvityksessään tiivistänyt suomalaisen ruokaketjun ja maatalouden tavoitteet. Yhteisen tahtotilan lisäksi hän vaatii, että tuottajien on palautettava itselleen ensisijainen ohjaus- ja johtamisvastuu omistamissaan yrityksissä ja järjestöissä. Hänen mielestään tulosjohtaminen on vakiinnutettava maatilayrittäjyyden perustaksi.

– Talousosaaminen on saatava kunniaan ja eurosta yhteinen kieli ulottuen hallintoon ja viranomaisiin saakka. Maataloutemme ja koko ruokahuoltomme perustoja ovat investoivat ja aito yrittäjäriskiä ottavat kannattavat tilat koosta riippumatta. Tukipolitiikan on sisällyttävä sellaiset elementit, jotka kannustavat investoivia ja aitoa yrittäjäriskiä ottavia maatilayrityksiä. Niissä on ruokahuoltomme perusta, Karhinen sanoo.

Hänen selvityksestään käy ilmi, että elintarvikkeiden viennissä Suomi on alisuorittaja ja elintarviketeollisuus on voimakkaasti kotimarkkinakeskeistä. Vain 14 prosenttia tuotannosta myydään ulkomaille. Ruotsissa se on runsaat 17 prosenttia ja Tanskassa yli 49 prosenttia. Karhisen mielestä viennin vaatimaton rooli on suomalaisen ruokaketjun heikkouksia.

– Meillä on heikko vientiosaaminen ja heikko hintakilpailukyky. Sitä vielä heikentää etäisyytemme. Ulos on viety se osa tuotannosta, jota ei ole saatu myytyä kotimaan markkinoille. Meillä ei ole ollut strategista tahtoa. Sen takia elintarvikeviennin kasvattaminen on nostettava kokonaisviennin strategiseksi painopistealueeksi, Karhinen esittää.

Hän kaippaa maatalouden rohkeita ratkaisuja ja valintoja. Tukipolitiikalla voidaan vaikuttaa ratkaisuihin ja elinkelpoisten tilojen kehittymiseen. Hän esittääkin näennäisviljelyn tukemisen lopettamista ja sanoo, että tuen ehtona voisi olla riittävät noin 20 000 euron vuotuiset myyntituotot viljelystä.

Miten tällaista torailua voidaan sietää?

Vuorineuvos Reijo Karhinen, 64, entisenä Etelä-Savon maakunnan asukkaana ja nykyisenä kesäasukkaana seuraa surullisena maakuntaa uhkaavaa pirstoutumista.

Etelä-Savon pirstoutuminen ei ole kenenkään etu, jos Mikkelin ja Savonlinnan seudun kunnat lähtevät sote-teillään marssimaan eri suuntiin.

Maakunta on lähempänä kahtiajakoa kuin koskaan ennen, vaikka aiemmin-kaan maakunnan yhteistyö

ja samaan hiileen puhaltaminen ei ole ollut päättäjien toimissa päällimmäisenä.

Reijo Karhisella on pitkä perspektiivi Etelä-Savon asioihin.

Hän on syntyjään Juvan Härkälästä, mutta vaikuttanut pankinjohtajana Juvan lisäksi Varkaudessa ja Savonlinnassa, ennen kuin miehen pankkitie vei ensin Kuopioon ja sieltä Helsinkiin.

Viime vuonna OP-ryhmän pääjohtajan tehtävästä eläkkeellä jäänyt Karhinen

seuraa edelleen tiiviisti Etelä-Savon asioita.

Kiinnostukseen vaikuttaa kotiseuturakkauden lisäksi sekin, että Karhiset käyvät viikoittain Etelä-Savossa. Karhisten kesäpaikka on Savonlinnan puolella Pihlajaveden rannalla, jossa puuhasteltavaa riittää.

Karhinen kysyy, miten ihmeessä on mahdollista, että Mikkelin ja Savonlinna jatkavat vuodesta toiseen torailuaan. Yhteistyö ei ole ennenkään ollut kaupunkien välillä luontevaa tai

Eläkkeellä olevat pankkimiehet tapasivat Juvalla. Kari Pitkälä (vas.) oli aikoinaan Juvan Osuuspankin toimitusjohtaja ja Reijo Karhinen saman pankin apulaisjohtaja.

rakentavaa, mutta nyt menään Karhisen mielestä jo ymmärryksen rajan yli.

– Meillä ihmetellään, mitä tapahtuu Englannin brexit-kiemuroissa tai mitä

Donald Trump sanoo ja miten toimii. Mutta minun on pakko kysyä, miten riitely on mahdollista täällä paljon lähempänä omassa maakunnassa. Miten sitä voidaan sietää? Tämä on aivan ennenkuulumatonta, Karhinen kauhistelee.

– Tällaista tapahtuu kaiken lisäksi vielä kaikkien veronmaksajien silmien alla. Toivon maakunnan väen aktivoituvan katsomaan enemmänkin, mitä maakunnassa todella tapahtuu ja mikä sitä uhkaa. Näin ei voi jatkua.